
ZEMĚDĚLSKÁ PŮDOHOSPODÁRSKA ŠKOLA

Kč 15,–

9 květen
2004–5
67. ročník

**Alois Tichý
(1879–1958)**

Působil 14 let na hospodářské škole v Přerově, po té v oborech geodézie na lesnické fakultě Vysoké školy zemědělské v Brně. Je autorem mnoha učebnic, vědeckých statí a významných měření.

Časopis pro zemědělské, lesnické, zahradnické,
potravinářské a rybářské vzdělávání

Časopis pre poľnohospodárske, lesnícke, záhradnícke,
potravinárske a rybárske vzdelávanie

OBSAH

(English summary see page no. 23)

Celostátní soutěž studentů zemědělských škol	2
Rámcové vzdělávací programy v zemědělském školství....	3
Medzinárodná konferencia	5
Počítač a práce učitele.....	9
Výzva školám.....	9
Informační centrum Evropské unie	10
„Zelená škola“	10
Združená stredná škola poľno-hospodárska a rybárska Mošovce a Značka kvality	11
Polabský motýl a jaro	12
Den Země.....	13
Stredná poľnohospodárska škola Lučenec	14
Studentská odborná činnost	15
Mistrovství republiky středních škol ve fotbale	15
Představujeme	16
Kapitoly z pedagogické praxe	18
Nabídka vyšších odborných škol	19
Úspěšný kurz	19
Kovářské akce	20
Adolf Exner	21
Alois Tichý	22
Contents	23

CELOSTÁTNÍ SOUTĚŽ STUDENTŮ ZEMĚDĚLSKÝCH ŠKOL

v odborných teoretických a praktických dovednostech

I. díl

Střední zemědělská škola v Olomouci pořádala ve dnech 14. a 15. dubna 2005 – z pověření výkonné rady Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru – 6. ročník soutěže studentů čtvrtých ročníků zemědělských škol studijního oboru Agropodnikání.

Do Olomouce přijelo 28 soutěžících s pedagogickým doprovodem z 28 zemědělských škol z 12 krajů ČR.

Teoretická část soutěže obsahovala písemné testy z pěstování rostlin, z chovu zvířat, ze základů mechanizace a z ekonomiky podnikání; praktická část – jízdu zručnosti traktorem, poznávání osiv, hnojiv, chorob a škůdců kulturních rostlin a plevelů, poznávání plemen hospodářských zvířat, zootechnické dovednosti, obsluhu zemědělské mechanizace, hospodářské a ekonomické výpočty.

Vítězové v celkovém hodnocení

1. místo Miluše Křížová, VOŠ a SZeŠ Hořice
2. místo Petr Bříza, SZeŠ a SOŠ Poděbrady
3. místo Josef Urban, VOŠ a SZeŠ Benešov

Vítězové jednotlivých odborných částí

- jízda zručnosti – Michal Beneš, SZeŠ Rakovník
- pěstitelská část – Vojtěch Rada, SZeŠ, OU a U Znojmo
- chovatelská část – Miluše Křížová, VOŠ a SZeŠ Hořice
- mechanizační část – Michal Kocman, SZeŠ Havlíčkův Brod
- ekonomická část – Petr Bříza, SZeŠ a SOŠ Poděbrady

Na snímcích vítězka Miluše Křížová při slavnostním vyhlášení výsledků a soutěžící u jednotlivých úkolů.

RÁMCOVÉ VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY V ZEMĚDĚLSKÉM ŠKOLSTVÍ

České školství prošlo od roku 1989 řadou změn. Ty vedly mimo jiné k novému pojetí kurikulárních dokumentů. Národní program vzdělávání v České republice, tzv. Bílá kniha a Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) zavádějí do vzdělávací soustavy nový systém vzdělávacích programů a dvoustupňovou tvorbu kurikulárních dokumentů. Kurikulární dokumenty jsou tvořeny na dvou úrovních: státní v podobě Národního programu vzdělávání a rámcových vzdělávacích programů (RVP) a regionální v podobě školních vzdělávacích programů (ŠVP).

V současné době se připravuje návrh Národního programu vzdělávání, který bude projednáván ve vládě a schvalovaný parlamentem. Národní program vzdělávání by měl rozpracovávat cíle vzdělávání stanovené školským zákonem a vymezit hlavní oblasti vzdělávání, obsahy vzdělávání a prostředky, které jsou nezbytné k dosahování těchto cílů.

Rámcové vzdělávací programy středního odborného vzdělávání se připravují v Národním ústavu odborného vzdělávání od roku 2001, kdy v NÚOV vznikly první verze RVP pro jednotlivé stupně a směry vzdělání. V té době byl zpracován RVP pro směr zemědělství pro obě úrovně středního odborného vzdělávání (učební – H, studijní – M). Od roku 2002 vznikají první návrhy **RVP pro jednotlivé širěji pojaté obory vzdělání**.

V roce 2002 byly připraveny návrhy 8 RVP zpracovaných pro jednotlivé obory vzdělání. RVP pro zemědělské obory se v té době nepřipravovaly. Tyto RVP byly využity pro tvorbu školních vzdělávacích programů na vybraných školách v Mostě a Litvínově v rámci projektu POSUN (program Phare 2000). V rámci projektu vznikla i pracovní verze metodické příručky, která by měla pomoci školám při tvorbě ŠVP.

V současné době je připraveno kolem 50 návrhů RVP pro obory vzdělání úrovně H a M s nejvyššími počty žáků, z nich zhruba polovina bude pilotně ověřována (PILOT S). Rámcové a následně školní vzdělávací programy budou zaváděny postupně. Tvorba RVP je spjata i s reformou soustavy oborů vzdělání, která je v současné době projednávána a předpokládá se redukce oborů zhruba na třetinu v souvislosti s koncepcí RVP.

Cílem projektu PILOT S je ověřování koncepce RVP a metodické příručky pro tvorbu ŠVP. Na základě vyhodnocení bude v případě potřeby upravena koncepce tvorby RVP a provedeny úpravy v příručce. Tento systémový projekt s finanční podporou z Evropského sociálního fondu by měl tedy ověřit fungování systému dvoustupňové tvorby kurikula, vytvořit efektivní postupy a podpůrné prostředky a napomoci rozvoji profesních kompetencí učitelů.

Ze **zemědělských oborů** budou ověřovány RVP pro agropodnikání a RVP pro zahradnictví. V současné době jsou také připraveny pracovní verze RVP pro obory opravář zemědělských strojů, zemědělec-farmář, mechanizace a služby a zahradník. Začínáme pracovat na návrzích RVP pro obory veterinární prevence a lesnictví.

Z **potravinářských oborů** bude v rámci Pilotu S ověřován RVP pro učební obor pekař, dále jsou připraveny pracovní verze RVP pro učební obor cukrář a studijní obor analýza potravin. Začínáme pracovat na návrhu RVP pro obor řezník-uzenář.

Předpokládáme, že první RVP by mohly být předkládány ke schválení na MŠMT ČR asi za dva roky. Ze školského zákona vyplývá, že si školy musí připravit vlastní ŠVP do dvou let od schválení příslušného RVP.

Východiskem pro tvorbu odborné části RVP je **profesní profil**. Profesní profil vyjadřuje kvalifikační požadavky formulované sférou práce na výkon povolání (nebo skupiny příbuzných povolání) ve vazbě na obory vzdělání. Profesní profily jsou chápány jako nástroje, které spojují svět práce se světem přípravy na ni. Na tvorbě a připomínkování profesních profilů a rámcových vzdělávacích programů se podílejí také členové oborových skupin, které působí při NÚOV jako expertní poradní orgány. Členy oborových skupin jsou sociální partneři (představitelé zaměstnavatelské sféry) a zástupci škol a školských asociací. Začátkem dubna letošního roku se sešla oborová skupina zemědělství, jejímž úkolem bylo projednat trendy v zemědělství a předložit náměty pro zemědělské vzdělávání. Závěry oborové skupiny se stanou součástí studie Sledování vývojových trendů ve skupinách příbuzných povolání v zemědělství. Náměty týkající se vzdělávání budou postupně zapracovávány do nově vznikajících RVP.

Co to jsou rámcové vzdělávací programy?

Rámcové vzdělávací programy pro střední odborné vzdělávání jsou státem stanovené a schválené pedagogické dokumenty, které vymezují závazné požadavky na vzdělávání v jednotlivých stupních a oborech vzdělání. Školy jsou povinny je respektovat a rozpracovat do školních vzdělávacích programů.

Rozdíl mezi RVP a současnými učebními dokumenty spočívá v tom, že koncepce RVP není postavena na osvojování velkého objemu faktů, ale kladou důraz na kompetence a výsledky vzdělávání, které má žák v průběhu vzdělávání získat. Rámcové vzdělávací programy jsou strukturovány do jedenácti kapitol (viz webové stránky NÚOV).

V úvodní části je vysvětlena role RVP v kurikulární reformě odborného vzdělávání a objasněny základní pojmy. V RVP jsou vymezeny vzdělávací cíle na základě konceptu čtyř cílů vzdělávání pro 21. století, které formulovala komise UNESCO: učit se poznávat, učit se pracovat a jednat, učit se být a učit se žít společně, učit se žít s ostatními.

Vzdělávání, které naplňuje uvedené cíle, vede k vytváření a rozvoji občanských, klíčových a odborných kompetencí. Odborné kompetence jsou definovány jako soubor odborných vědomostí, dovedností, postojů a hodnot požadovaných u absolventa vzdělávacího programu a jsou odvozovány od souborů pracovních činností uvedených v příslušném profesním profilu.

Jako příklad jsou uvedeny odborné kompetence pro obor agropodnikání, které jsou dále rozpracovány v RVP pro tento obor:

- a) *Vykonávat a organizovat pracovní činnosti při pěstování rostlin*
- b) *Vykonávat a organizovat pracovní činnosti při chovu zvířat*
- c) *Efektivně využívat zemědělskou techniku, řídit motorová vozidla*
- d) *Vykonávat a organizovat činnosti související s ochranou a tvorbou krajiny, ekologickým zemědělstvím a rozvojem venkova*
- e) *Vykonávat ekonomické činnosti a podnikatelské aktivity*

V RVP je dále vymezeno uplatnění absolventa v souladu s příslušným profesním profilem a organizace vzdělávání, v rámci níž jsou vymezeny délka a forma přípravy, dosažený stupeň vzdělání, podmínky pro přijetí ke vzdělávání a způsob ukončení vzdělávání, potvrzení dosaženého stupně vzdělání a kvalifikace.

Jako příklad je uvedeno uplatnění absolventa v RVP agropodnikání:

Absolvent se uplatní ve výrobních provozech zemědělské prvovýroby, v samostatné podnikatelské činnosti, ve službách pro zemědělství, ve zpracování a odbytu zemědělské produkce, v plemenářských organizacích, v nákupních a obchodních organizacích, ve šlechtitelských a semenářských organizacích, v ekonomických útvarech podniků a ve službách pro rozvoj venkova a v ochraně a tvorbě krajiny. Absolvent se uplatní zejména jako zemědělský technik agronom, zootechnik a farmář nebo jako samostatný podnikatel, obchodník se zemědělskými produkty, plemenář, šlechtitel, prodejce služeb pro zemědělství, prodejce techniky apod.

Důležitou částí jsou kurikulární rámce pro jednotlivé oblasti vzdělávání, v nichž je vymezen závazný obsah všeobecného a odborného vzdělávání a požadované výsledky vzdělávání. Obsah vzdělávání je strukturován podle vzdělávacích oblastí a obsahových okruhů integrujících teoretické a praktické vzdělávání. Obsahové okruhy odborného vzdělávání vymezují požadavky na odborné vzdělávání žáků, které vycházejí z příslušného profesního profilu. Jsou zde uvedeny také příklady možných specializací či zaměření v daném oboru vzdělání, pro které mohou být zpracovány školní vzdělávací programy.

V RVP jsou vymezeny tyto vzdělávací oblasti: jazykové vzdělávání a komunikace, společenskovední vzdělávání, přírodovědné vzdělávání, matematické vzdělávání, estetické vzdělávání, vzdělávání pro zdraví, vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích, ekonomické vzdělávání a odborné vzdělávání členěné podle obsahových okruhů.

Odborné vzdělávání je v RVP agropodnikání rozpracováno do následujících obsahových okruhů:

- *Biologické vzdělávání*
- *Technická zařízení a doprava*
- *Pěstování rostlin a zpracování rostlinných produktů*
- *Chov zvířat a zpracování živočišných produktů*
- *Rozvoj venkova*

Součástí RVP je **rámcové rozvržení obsahu vzdělávání**, které je východiskem pro tvorbu učebních plánů ve ŠVP. Stanovené vzdělávací oblasti a obsahové okruhy a jejich minimální počty vyučovacích hodin jsou závazné. Do učebního plánu ŠVP školy zařadí vyučovací předměty, které se vytvářejí na základě vzdělávacích oblastí a obsahových okruhů stanovených v RVP. Disponibilní hodiny uvedené v rámcovém rozvržení jsou určeny pro vytváření profilace

ŠVP, realizaci průřezových témat, posílení hodinové dotace jednotlivých vzdělávacích oblastí a obsahových okruhů, pro podporu zájmové orientace žáků a pro zavádění výuky dalšího cizího jazyka. V poznámkách je uveden také minimální rozsah odborného výcviku nebo učební a odborné praxe ve ŠVP.

Další část stanoví zásady pro tvorbu a strukturu ŠVP. Charakterizuje základní materiální, personální, pedagogicko-organizační, hygienické a jiné podmínky pro uskutečňování vzdělávacího programu, které škola rozpracuje ve vlastním ŠVP podle charakteru a potřeb oboru vzdělání.

Tvorba ŠVP je plně v kompetenci ředitele školy, který bude odpovědný za jeho kvalitu a úroveň realizace. Školní vzdělávací programy budou školy zpracovávat na základě RVP, k dispozici budou mít metodickou příručku zpracovanou v NÚOV. ŠVP musí být zpřístupněny veřejnosti a měly by zohlednit reálné dispozice žáků a jejich vzdělávací potřeby a podmínky, ve kterých je vzdělávání realizováno.

Na základě jednoho RVP může škola zpracovat několik ŠVP např. pro různá zaměření nebo formy vzdělávání. Může být zpracován jako klasický (na základě vyučovacích předmětů a učebních osnov) nebo může mít modulární uspořádání.

Součástí RVP jsou **průřezová témata**, která jsou v současné době považována z výchovně-vzdělávacího hlediska za společensky významná, a proto by měla funkčně prolínat celým vzdělávacím programem a vyučovacím procesem. V RVP jsou vymezena tato průřezová témata: občan v demokratické společnosti, člověk a životní prostředí, člověk a svět práce a informační a komunikační technologie.

Na konci je zařazena kapitola, která se zabývá vzděláváním žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně žáků mimořádně nadaných a kapitola zaměřená na využití RVP ve vzdělávání dospělých. Jsou zde popsána specifika vzdělávání dospělých, která musí škola při realizaci zohlednit.

Současné pracovní verze rámcových vzdělávacích programů pro pilotní ověřování a další související informace můžete najít na webových stránkách Národního ústavu odborného vzdělávání www.nuov.cz

Touto cestou bychom rádi poděkovali všem, kteří se nějakým způsobem podíleli na tvorbě a připomínkování prvních rámcových vzdělávacích programů. Doufáme, že spolupráce při tvorbě rámcových vzdělávacích programů bude nadále pokračovat, neboť se jedná o úkol náročný a dlouhodobý.

Ing. Zorka Husová, Ing. Zdeňka Szebestová
NÚOV Praha

MEDZINÁRODNÁ KONFERENCIA

Európske cesty rozvoja poradenských systémov

Subregionálny úrad FAO pre strednú a východnú Európu so sídlom v Budapešti zorganizoval v spolupráci s Agrozínštitútom Nitra v dňoch 31. marca a 1. apríla 2005 medzinárodnú konferenciu o poradenstve. Pod názvom Európske cesty rozvoja poradenských systémov chceli organizátori poukázať na rozvoj a súčasné systémy poradenských systémov vo vybraných krajinách EÚ, definovať podmienky a perspektívu rozvoja poradenstva v EÚ, zviditeľniť systémy a programy vzdelávania poradcov a v neposlednom rade poukázať na význam budovania a využívania poradenského informačného systému v národnom a nadnárodnom meradle. Konferencie sa zúčastnili odborníci z FAO, Českej republiky, Maďarska, Poľska, Rumunska, Rakúska, Estónska a Slovenskej republiky.

Na úvodnom plenárnom zasadnutí odznali správy národných expertov reflektujúce históriu a súčasnosť poradenských systémov krajín strednej a východnej Európy – Česko, Slovensko, Maďarsko, Rumunsko, Poľsko a Estónsko.

Takmer vo všetkých krajinách prešiel národný poradenský systém viacerými významnými zmenami, ktoré sa uskutočnili v krátkom časovom horizonte. Na jednej strane išlo o zmeny v legislatívnom rámci poradenstva v poľnohospodárstve a významnou a progresívnou zmenou sa ukázala aj možnosť pomoci v rámci projektov a programov EÚ. Principiálnou otázkou pri tvorbe nových poradenských systémov po roku 1990 sa stala otázka inštitucionálneho zaradenia poradenského systému.

V súčasnosti existujú vo svete **viaceré typy poradenských inštitúcií**:

- štátne
- družstevné
- výrobnobchodné
- v úniách a združeniach
- pri samosprávach na vidieku
- súkromné, konzultačné a spojené s obchodom
- vo vzdelávacích a výskumných inštitúciách

Vo všeobecnosti je úlohou štátu v poľnohospodárskom poradenstve stanovenie politiky poradenstva, indikácia a sfunkčnenie prvkov a systému poradenstva. V diskusii na túto tému však vyvstala otázka cieľového určenia štátnej pomoci – pre všetky oblasti, alebo len pre špecifické oblasti, skupiny, regióny a problémy.

Pri tvorbe poradenských systémov v jednotlivých krajinách je jednoznačne rozhodujúci vplyv vyspelých krajín – ich „know-how“ a systém a úroveň školiaceho procesu. Odborní poradcovia zo západu pri výstavbe poradenského systému otvorene vyzývajú a navrhujú nasledovať kópiu západného systému a týmto spôsobom iniciovať a sfunkčniť originálny systém.

Poradenstvo v krajinách EÚ 15 má už viac ako storočnú históriu. Príčinami vzniku systému bolo zvyšovanie množstva výroby, pričom zámery poradenstva sa modifikovali na základe vzniknutej situácie. V týchto krajinách je poradenstvo riadené rôznymi inštitúciami:

- farmárske únie
- privatizované bývalé štátne spoločnosti
- vzdelávacie inštitúcie

Systém poradenstva v USA je riadený na troch úrovniach v rámci jedného systému:

- federálne ministerstvo
- štátna univerzita
- okresný úrad

Poľnohospodárstvo a poradenstvo pri vzniku poradenských systémov v **krajinách strednej a východnej Európy** sa nápadne líši od situácie na západe. Úloha poradenstva spočíva v šírení a utvrdzovaní vedomostí, ktoré majú smerovať k rešpektovaniu nárokov životného prostredia. Rozporuplné sú aj názory na poradenstvo pri vzniku systémov poradenstva v jednotlivých krajinách. Niektorí sú presvedčení o nevyhnutnosti poradenstva, iní naopak tvrdia, že nie je potrebné, prípadne v ňom vidia len vhodnú možnosť získavania štátnych financií. Nepopierateľne je však nutné v zmysle EÚ predpisov.

Národní experti sa vo svojich správach pokúsili načrtnúť fázy výstavby poradenského systému. Väčšinou navrhovali nasledovný postup:

- hľadanie vlastnej koncepcie
- školiaca a metodická pomoc z krajín EÚ, USA a Kanady
- tvorba systému za pomoci projektov EÚ
- tvorba systému pod vplyvom politických rozhodnutí
- korekcia na základe vlastného poznania
- zmeny po vstupe do EÚ

Poradenské systémy v strednej a východnej Európe sú postavené na národnej a regionálnej úrovni. Ich hlavnou úlohou je tvorba a rozširovanie informácií, vzdelávanie poradcov a farmárov a certifikácia poradcov. Vývin a potencionálne smerovanie poradenských systémov je ovplyvňované viacerými závažnými faktormi. V prvom rade ide o neprehliadnuteľný časový rozdiel v rozvoji poradenstva v rámci Európy. Kým v západnej Európe sa poradenský systém vyvíja už takmer sto rokov, poradenský systém vo Východnej Európe so svojou pätnásťročnou skúsenosťou za ním výrazne zaostáva. V mnohých prípadoch sú dôvodom časté zmeny v politike poľnohospodárstva a následné zmeny cieľov poradenstva. Environmentálne a sociálne aspekty, proces rozširovania Európskej únie, reforma spoločnej poľnohospodárskej politiky a globalizácia sú ďalšími faktormi vplyvajúcimi na kvantitu výroby a kvalitu produktov.

Táto medzinárodná konferencia orientovaná na poradenstvo poskytla široký priestor na výmenu informácií o zmenách poradenských systémov v jednotlivých členských i nečlenských krajinách EÚ, načrtla konkrétne osi rozvoja metodológie a v neposlednom rade prispela k výmene skúseností v zabezpečovaní rozširovania informácií a vzdelávania.

Jednotlivé národné správy a prednášky odprezentované na konferencii sú sprístupnené na webovej stránke Agroinštitútu Nitra: www.agroinstitut.sk

Mgr. Zuzana Vilčeková
Agroinštitút Nitra

Informace k hlavním referátům slovenské pořádající organizace a zahraničních hostů poskytla redakci členka české delegace

Zpráva o stavu poradenského systému na Slovensku

ING. JUDITA ŠAFÁRIKOVÁ z Agroinštitútu Nitra ve svém příspěvku podala přehled vývoje budování poradenského systému SR od roku 1990. Systém v současné podobě je budován od roku 1995 na základě projektu PHARE-DE-SIPAP (Development of Extension Services in Primary Production). Řízení poradenské sítě je z pověření MP SR v kompetenci Centra celoživotního vzdělávání, Referátu poradenství a tvorby projektů. Informační podporu poradenskému systému poskytuje na základě smlouvy s MP SR Informační centrum pro poradenství v ÚVTIP Nitra. Informační centrum zodpovídá za zpracování statistických údajů, správu databáze poradenských subjektů a údržbu webové stránky www.agroporadenstvo.sk

V roce 2003 bylo v registru poradců uvedeno 354 poradců a 116 poradenských firem.

Vzdělávání poradců probíhá ve třech úrovních – vstupní, inovační a výběrové dle specializace poradce. Další rozvoj poradenského systému na Slovensku bude respektovat mj. následující principy:

- Zohlední základní požadavky reformy CAP
- Poskytování poradenských služeb na základě programů vyhlášených MP SR
- Systém bude založen na soukromých subjektech
- Bude zabezpečovat celoplošnou dostupnost
- Jednotné řízení bude zajišťovat MP SR
- Stát bude garantovat úroveň poskytovaných služeb a kontrolu dodržování standardů

Přehled úloh a funkcí zemědělského poradenství v zemích EU

Hlavní referát úvodního dne konference přednesl PROF. MAURICE ROLLS z Univerzity v Readingu. Ve svém příspěvku se zaměřil na změny v zemědělství během posledních desetiletí z hlediska vývoje řemesel, zavádění nových technologií, posílení ekonomického hlediska zemědělské výroby, intenzifikace, industrializace a nároků spotřebitelů. Uvedl příklady diverzifikace zemědělství ze zemí EU, např. vytvoření turisticky přitažlivých podívaných (labyrint ve vzrostlé kukuřici, obrazce v obilí). Prof. Rolls definoval čtyři typy vztahu mezi zemědělcem a farmářem – rádce, expert, facilitátor, konzultant. Poradenské služby by se měly dle jeho názoru zaměřit na:

- Maximalizaci obrátu farmy prostřednictvím systému řízení farmy jako celku

- Zlepšování možností financování a získávání úvěrů
- Sociální potřeby a problémy specifických skupin venkovského obyvatelstva
- Potřeby a nároky jednotlivců

Dále uvedl statistická data týkající se počtu poskytnutých poradenských služeb v závislosti na velikosti farmy, oblasti činnosti, typu poskytovatele (ministerstvo zemědělství, poradci, jiný poskytovatel), počtu opakovaných služeb pro jeden subjekt a finančních nákladů.

Na strukturu, řízení a financování poradenského systému v Maďarsku se zaměřil IMRE WAYDA z Ministerstva zemědělství a rozvoje venkova Maďarska. V registru poradců je v současné době uvedeno 560 poradců, nejvíce z nich se specializuje na rostlinnou výrobu, ekonomiku a ochranu rostlin. Poradenskou síť tvoří:

- 7 poradenských center v regionech, centra jsou umístěna na zemědělských školách
- 138 ukázkových farem
- Organizace zprostředkující kontakt mezi farmáři a poradci
- Organizace implementující zemědělské poradenské programy
- Venkovští agronomové, kolem 800 lidí zaměstnaných ministerstvem zemědělství. Jejich činností je administrativa, případně obecné poradenské služby. Tito agronomové nepatří mezi registrované poradce
- Regionální úřady ministerstva zemědělství, které zajišťují regionu finanční podporu z ministerstva zemědělství a kontrolu služeb
- Agrární komory mají své vlastní poradce. Někteří z nich jsou v registru poradců, ale registrace pro ně není povinná

- Institut vzdělávání a poradenství ministerstva zemědělství je odpovědný za vzdělávací programy
- Odbor poradenství ministerstva zemědělství

Vzdělávání poradců je rozděleno do dvou částí. Vstupní vzdělávání probíhá na univerzitě a průběžné vzdělávání podle specializace. Poradci jsou povinni navštěvovat každoročně vzdělávací akce pořádané Institutem vzdělávání a poradenství ministerstva zemědělství.

Informace o organizaci poradenství v Polsku přednesl JOSEF KANIA z Krakovské univerzity. Poradenský systém je řízen a spravován podle zákona platného od 1. 1. 2005 a tvoří ho Centrum zemědělského poradenství v Brwinowě a 16 regionálních center. Všechna centra jsou státem vlastněné právní subjekty. Centrum Brwinow zodpovídá za:

- Metodické řízení sítě
- Informační podporu regionálních center a výukové materiály
- Přípravu studijních programů
- Vzdělávání učitelů zemědělských škol
- Tvorbu a provoz centrálního IS a databází
- Organizaci seminářů, konferencí a výstav
- Transfer VT poznatků do praxe

Činnost regionálních center je zaměřena především na:

- Školení farmářů v oblasti nových technologických postupů, účetnictví, hospodaření šetrném k životnímu prostředí, podnikání ve venkovském prostoru, žádosti o subvence, modernizace farem, řízení farem aj.
- Informační podporu zemědělců v regionu
- Pomoc s přípravou formulářů žádostí o finanční podpory
- Průzkumy trhu z hlediska možného uplatnění produktů
- Agroturismus
- Transformace farem

Přehled poradenského systému v Estonsku podala MERRY AART JÜRIADO z estonského ministerstva zemědělství. Od r. 2005 je v každém regionu ustaveno Informační a poradenské centrum, které sdružuje certifikované poradce. Každé centrum má vlastní plán rozvoje, který koordinuje se Zemědělskou a obchodní komorou. Certifikační proces zahrnuje povinná školení, testy a obhajobu práce před komisí. Certifikovaný poradce je povinen zúčastňovat se každoročního vzdělávacího programu. Úlohou center je:

- Poskytovat poradenské služby v oblasti ŽV, RV, ekonomiky a životního prostředí
- Zajišťovat transfer VT poznatků do praxe
- Poskytovat informační podporu zemědělcům v regionu

- Získávat zpětnou vazbu o potřebách, nárocích a schopnostech producentů
- Organizovat studijní a informační dny a školení

AGATHA POPESCU z Univerzity zemědělských a veterinárních věd v Bukurešti představila **současný poradenský systém v Rumunsku**. Poradenství je zde zajišťováno Národní Agenturou pro zemědělské poradenství, sítí jejích regionálních center, univerzitami, výzkumnými ústavy a privátními organizacemi. Národní agentura je státní instituce založená v roce 1998 a podléhající Ministerstvu zemědělství, lesnictví a rozvoje venkova. Je financována ze státního rozpočtu. Svou činnost zaměřuje na:

- Zvyšování znalostí a schopností zemědělců s cílem umožnit jim efektivní rozhodování a konkurenceschopnost
- Změnu struktury farem a zvětšování farem z průměrné velikosti 2,5 ha na větší celky
- Technologické poradenství
- Transfer VT poznatků do praxe
- Získávání informací o potřebách zemědělců v oblasti vzdělávání

Univerzity se podílí především na přenosu nových znalostí do praxe, přípravu výukových materiálů a zajišťování informačního servisu. Výzkumné ústavy nabízejí vlastní poradenské programy. Poskytování služeb agenturou, univerzitami a výzkumnými ústavy je pro zemědělce bezplatné a je finančně zajištěno ze státního rozpočtu.

Závěrem konference účastníci navrhli vytvořit stálé fórum pro výměnu zkušeností, kterého by se zúčastňovali mimo FAO SEUR a institucí zastoupených na konferenci také další subjekty ze zemí střední a východní Evropy.

Ing. Zdeňka Šilhová
ÚZPI Praha

POČÍTAČ A PRÁCA UČITEĽA

Učím odborné predmety v Strednej poľnohospodárskej škole v Spišskej Novej Vsi a momentálne som absolvovala školenie v oblasti základov práce s informačno-komunikačnými technológiami. Je akreditované Ministerstvom školstva SR. So širokou verejnosťou sa chcem podeliť o svoje dojmy, zážitky, skúsenosti a zároveň dať bližšie informácie o možnosti absolvovať takéto školenie.

Vyučujem predmety v odbore podnikanie v potravinárstve. K výučbe nie sú dostupné učebnice s novými, aktuálnymi informáciami a preto pri svojej práci využívam aj Internet.

V súčasnej dobe veľkou pomôckou pri práci učiteľa je počítač. Či sa nám to páči, alebo nie, musíme sa vzdelávať aj v tejto oblasti. Potrebné dokumenty ako sú napr. vysvedčenia, zoznamy žiakov, tematické plány predmetov, rôzne zápisnice z porád je nutné odovzdávať alebo písať na počítači. Ak by mi niekto povedal pred rokmi o práci na počítači, určite by sa mi to zdalo neuveriteľné. Aby sme ho vedeli využívať vo svojej práci, hlavne si prácu uľahčovať, je potrebné neustále vzdelávanie v tomto smere.

Vzdelávanie učiteľov v rámci „Projektu informatizácie regionálneho školstva“ mne osobne veľmi pomohlo a určite sa s mojim názorom stotožnia aj ostatní účastníci kurzu. Školenie prebehlo v dňoch 24. marca – 7. apríla 2005 v rozsahu 36 hodín. Súčasťou výučby bola práca v prostredí WINDOWS, práca s PC, grafikou, textom, tabuľkami, príprava prezentácie v PowerPointe, využívanie služieb Internetu, aplikácia IKT (informačné a komunikačné technológie) do predmetov, tvorba projektu a jeho obhajoba.

Na začiatku kurzu boli nielen z mojej strany veľké obavy ako všetko zvládnem, aj keď skúsenosti s počítačom som už mala na dobrej úrovni. Veľká vďaka patrí nášmu lektorovi Ing. Kovaličovi, ktorý pre nás mal vždy čas, ochotne sa vrátil k nami nepochopeným úlohám, s veľkou láskou odovzdával svoje znalosti a skúsenosti. Touto cestou ďakujem aj lektorovi Ing. Chobotovi, ktorý bol vždy k dispozícii.

Vzdelávanie v rámci tohto „Projektu“ je bezplatné, hračené z rozpočtu MŠ SR. Je určené pre učiteľov (úplných začiatočníkov i pokročilých) všetkých typov základných a stredných škôl. Prebieha v moderne vybavenej učebni.

Ak sa rozhodnete absolvovať školenie na našom školiacom centre Infoveku pri OA a SPoŠ v Spišskej Novej Vsi, postupujte podľa pokynov v časti „ÚVOD“ a „PRIHLÁŠKA“ na www.oasn.vu.edu.sk/sci/. Svoje rozhodnutie určite neofutujete.

Ing. Jarmila Tatarková
SPoŠ Spišská Nová Ves

VÝZVA ŠKOLÁM

Organizuje vaša škola zaujímavú odbornú, športovú alebo inú záujmovú aktivitu?

Oznámte, prosím, termín konania a názov aktivity našej redakcii.

Radi ju uverejníme v časopise i na webových stránkách.

Pořádá vaše škola zaujímavou odbornou, športovú či záujmovou akciou?

Sdajte, prosím, termín konania a názov akcie do našej redakcie.

Radi ji zverejníme v časopise i na webových stránkách.

INFORMAČNÍ CENTRUM EVROPSKÉ UNIE

při delegaci Evropské komise v České republice

Rizikové a krizové řízení v zemědělství: Komise si přeje, aby Rada projednala existující možnosti

Dokument hledá možná nová opatření, jak pomoci zemědělcům v Evropské unii zvládat rizika, a nabízí lepší odezvu na krize v zemědělském sektoru. Tři možnosti – zemědělské pojištění, vzájemné fondy a nástroj pro řešení příjmové krize – jsou předmětem diskuse. Nedávné reformy společné zemědělské politiky (SZP) povzbudily evropské zemědělce k výraznější orientaci na trh. Avšak krize způsobené přírodními katastrofami, chorobami skotu nebo rostlinnými škůdci anebo ekonomickými podmínkami mohou ohrozit životaschopnost hospodářství nebo dokonce negativně ovlivnit ekonomickou stabilitu celé zemědělské oblasti.

Propojování vědy a společnosti: Evropská komise uvádí do života nástroj, který usnadní vstup vědy do politického rozhodnutí

Evropská komise zahájila provoz elektronické sítě, která učiní vědecké expertízy snáze dostupně pro politiky. SI-NAPSE (Scientific Information for Policy Support in Europe) poskytuje nástroj k výměně informací mezi vědeckou komunitou a politickými představiteli. Bude umožňovat budování interaktivní knihovny vědeckých názorů a poradenství, stejně jako systému včasného varování určeného k lepší detekci potenciálních krizí a možnost prezentovat významné vědecké problémy.

„ZELENÁ ŠKOLA“

„Keď veľa mladých ľudí na mnohých malých miestach urobí veľa malých skutkov, môžu zmeniť tvár sveta.“

(africké príslovie)

V tomto školskom roku je Združená stredná škola poľnohospodárska Liptovský Mikuláš (spolu s ďalšími asi 45 základnými a strednými školami SR) školou európskych krajín – ale aj krajín ostatných kontinentov – zapojená do pilotného ročníka projektu „Zelená škola“.

Projekt Zelených škôl, alebo Eco-Schools, iniciovala už v roku 1994 Federácia pre environmentálnu výchovu – FEE so sídlom v Anglicku, ktorá zastrešuje 28 krajín Európy (FEEE), JAR, Maroko, Kanadu, Chile... a od októbra minulého roku je pridruženým členom i Slovensko. Do projektu je v rámci týchto krajín zapojených okolo 12 000 škôl, pričom zelenú vlajku získa v priemere len 10 % z nich.

Cieľom tohto projektu je realizovať akčný plán školy, zameraný na zlepšenie environmentálneho povedomia, ekologického hospodárenia aj prírodného okolia školy, na posilnenie úlohy žiaka v tomto procese, získanie medzinárodných kontaktov... (podrobnejšie informácie o projekte sú na www.zelenaskola.sk)

Zelená škola nie je jednorázovým aktom dobrej vôle. Je to cesta zmeny vedúca k zdravšej, „zelenšej“ a aktívnejšej škole. Škola môže byť zaradená do certifikácie na základe splnenia primárnych podmienok. Potom podľa dosiahnutých výsledkov v jednotlivých kategóriách, pričom sú tzv. povinné kategórie (výchovno-vzdelávací proces, voda, odpady, energia), môže škola získať certifikát jednej až troch hviezdíček (stupňov) a zelenú vlajku.

Naša škola si v pripravenom akčnom pláne určila niektoré priority pre tento školský rok, napr. vytvárať možnosti pre propagáciu environmentálnych tém (nástenky, pravidelne dopĺňaná školská knižnica), aktívne a v reálnom čase reagovať na aktuálne medzinárodné výzvy, procesy a problémy týkajúce sa ochrany a tvorby životného prostredia a ochrany a humánneho prístupu k živým tvorom, umocňovať vzťah k vode budovaním rôznorodých vodných foriem na školskom pozemku (jazierko, bylinná špirála), triediť odpad, rozmnožovať kvetiny do spoločných školských priestorov, atď., viac na www.zssplm.sk

Pri realizácii našich zámerov využívame rôzne grantové programy, ako Detský grantový program OZ TATRY podporený Nadáciou EKOPOLIS, program od Konto Oran-

ge – „Nechajte školu ožiť“. O realizovaných projektoch v rámci týchto programov budeme informovať v ďalších článkoch.

Jana Júdová
ZŠŠP, Liptovský Mikuláš

ZDRUŽENÁ STREDNÁ ŠKOLA POĽNO- HOSPODÁRSKA A RYBÁRSKA MOŠOVCE A ZNAČKA KVALITY

Už niekoľko rokov sa rozpráva o problematike školských hospodárstiev resp. školských majetkov. Nechcem vstupovať do tejto diskusie, či zachovať majetky, alebo nie, či sú prínosom pre praktické vyučovanie alebo nie. Jednoznačne však zo svojich skúseností môžem povedať, že majú veľký význam hlavne pri nácviku základných zručností. Podmienkou však je, že materiálno technická základňa musí byť moderná a zodpovedať požiadavkám doby.

Nezastupiteľné miesto má hlavne pri prvých „krokoch“, keď skúsenosti, pracovné zručnosti a návyky žiaci len začínajú získavať. Takto pripravený žiak môže potom vo vyšších ročníkoch pokračovať v praktickej príprave priamo v praxi v podnikoch. Jednou zo snáh našej školy pri naplňaní tejto myšlienky v učebnom odbore **rybár** bolo vybudovanie vlastnej spracovne sladkovodných rýb na školskom rybnom hospodárstve v Mošovciach.

Spracovňa vyhovuje požiadavkám potravinového kódexu SR a má pridelené veterinárne kontrolné číslo, ktoré ju oprávňuje distribuovať svoje výrobky nielen pre slovenský trh, ale v rámci celej EÚ. Je nutné zdôrazniť, že spracovanie rýb (celý technologický proces) zabezpečujú výlučne žiaci učebného odboru rybár v rámci plnenia tém učebných

osnov pod vedením majstra odbornej výchovy. Za dodržanie programu HACCP zodpovedá vedúci strediska. Týmto spôsobom je možné kvalitne a v plnej miere zabezpečiť naplnenie profilu absolventa v oblasti spracovania rýb. V spracovni sa spracúvajú rôzne druhy sladkovodných rýb, avšak nosné je spracovanie vlastnej produkcie pstruha dúhového do finálneho výrobku **Pstruh pitvaný zmrazený**.

V roku 2004 škola pre uvedený výrobok požiadala Ministerstvo poľnohospodárstva o udelenie Značky kvality. Na základe splnenia všetkých kritérií kvality a bezpečnosti potravín stanovené štatútom značky v zmysle legislatívy Európskej únie, bola udelená ministrom pôdohospodárstva SR výrobku **Pstruh pitvaný zmrazený ZNAČKA KVALITY**.

Je samozrejmosťou, že naše výrobky sa označujú nielen predpísanými údajmi, ale aj EAN kódom, ktorý je výrobku pridelený. Na označovanie krajiny pôvodu používame logotyp „Vyrobené na Slovensku“ znak Slovenska, na čo má škola takisto udelené právo od GS1 Slovakia, pretože si myslíme, že národná identita ani v zjednotenej Európe by sa nemala strácať za značkou Made in EÚ.

Prevádzkovanie zariadenia uvedeného typu nie je jednoduché ani bezproblémové. Neustále sa zvyšujúce nároky na kvalitu finálneho výrobku kladú spätné požiadavky na rast kvality pracovného prostredia a technologického zariadenia, čo zasa vyvoláva tlak na rast kvality ľudského potenciálu, v našom prípade predovšetkým vedúceho hospodárstva, majstrov OV a samozrejme našich žiakov.

www.souparmt.edu.sk soupar@souparmt.edu.sk

Ing. Peter Matula
ZŠŠPa R Mošovce

POLABSKÝ MOTÝL A JARO

Na Výstavišti Lysá nad Labem se již po páté uskutečnila soutěž v aranžování květin Polabský motýl v rámci výstavy Zemědělec. Osm středních škol a učilišť soutěžilo ve třech disciplínách: v grafickém návrhu a vlastní realizaci expozice, v aranžování florálního objektu vejce v nadživotní velikosti (1,0 – 1,2 m) a v kytici vázané z jarních cibulovin.

Soutěžní úkoly

Osm soutěžních týmů stálo před stejnými úkoly a přesto každá expozice byla jiná. Zajímavé byly přístupy jednotlivých škol. Bylo vidět, že soutěž má každým rokem stoupající úroveň a soutěžící si úkoly dopředu pečlivě promysleli a připravili. Každou expozicí se vinula osobitá tematická nitka, takže vytvářela krásný celek s ústředním tématem.

Zabezpečení soutěže

Stejně jako v předcházejících ročnících si soutěžící mohli vybrat řezané a hrnkové květiny a rostliny z nabídky velkoobchodu. Vynikající novinkou byly konstrukce jakoby uzavřených soutěžních boxů, které byly přístupné ze všech stran a podtrhly tak kompletní práci mladých tvůrců. Novinka však v sobě skrývala jednu zradu – jarní aranžmá mělo být prostorové, ne pouze jednostranné, což pro některé soutěžící se stalo kamenem úrazu. Soutěžní boxy se mohly rovnat těm nejlepším zahraničním.

Hned tři poroty

Vývoj postoupil i v otázce hodnocení. Vedle původní odborné komise složené z výkonných floristů se v letošním roce do hodnocení zapojila i porota zahradnická, kde se sešli přední naši zahradníci a novinářská, kde hodnotili jak zástupci tištěných médií, tak i rozhlasoví pracovníci. Poslední dvě komise posuzovali celkový dojem, včetně vyváženosti projektu. Bylo zajímavé, že jejich hodnocení byla shodná, ale odlišovala se od poroty odborné, která se zaměřila na technickou stránku.

Hlavním cílem byla motivace

Soutěž byla vyrovnaná, takže můžeme říci, že nebylo vítězů ani poražených přesto, že soutěžní školy mají různá zaměření a předmětu vazačství-floristika se na nich věnuje rozdílný počet vyučovacích hodin. Někteří se s vazačstvím nebo spíše s láskou k přírodnímu materiálu setkávají pouze v nepovinném předmětu. Ale přesto by stálo zato, se u některých prací pozastavit. Hlavním motivem bylo „jarní“ vejce značných rozměrů, které bylo tvořeno z různých materiálů – pletiv různé síly, drátů, prutů, proutí, sena a slámy.

Návštěvníci mnohokrát si ani nevšimli, kdo je pod prací podepsán, pouze vnímali krásu díla a především jim vystavené objekty sloužily jako inspirace, které si mohou v omezené míře přenést do svých domovů.

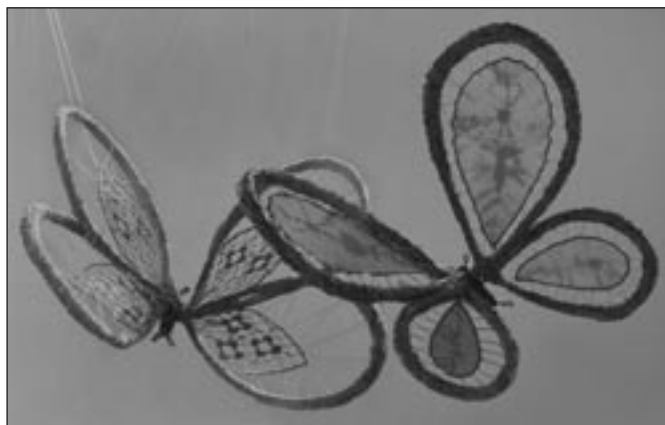
Školy se představily

SOUL a U Hejnice vymodelovaly vejce pomocí pletiva a jaro mělo barvu červených tulipánů a primulek. Na dřevěném stolku se nabízelo občerstvení v oranžové keramice. **SOU a U Horky nad Jizerou** použily seno a proutí. Nový život v podobě barevných jarních květů vyvěral z kompaktního, trochu rozčepýřeného vejce. Slaměné kruhy tvořily pomyslné nádoby na jarní hrnkové květiny. Jaro v podání **SZaŠ, SOU a OU Kopidlno** mělo podobu čerstvě zelených čtverců z osení, kde ve středu byly umístěny na krátko seříznuté květy žlutých a růžových tulipánů. Konstrukce vejce byla z bílých drátů. Nejnapadnější soutěžní box představilo **SOU, OU Liběchov**, kde hlavním materiálem bylo proutí. Spodní část vajíčka vytvářela pomyslný košík bohatě osázený a budila dojem jarní veselé zahrádky. Hnědou barvu proutí vyvažovalo osení v dřevěných truhlících. Motýli se objevily na závěsech spolu s květinami. Základním prvkem **VOŠ zahradnické a SZaŠ Mělník** byly bedýnky s vyskládanými hrnkovkami a plata od vajíček. Stěny zdobila papírová vejce polepená slupkami z cibule nebo vaječnými skořápkami, ze kterých vykvétaly jarními květy. Expozice obsahovala minimum nápadů a motiv polepených vajec se již jednou na soutěži objevil. **SZeŠ a SOŠ Poděbrady** se jako vždy odlišovala na první pohled od ostatních škol. Nejen jeden Polabský motýl se vznášel v expozici, kde základním materiálem byla perfektně zpracovaná sláma, ze které soutěžící vytvářeli jednotlivé prvky, doplněné batikovanými motýli. Tato škola se nezaměřuje na práci s rostlinným materiálem a někteří žáci pouze navštěvují nepovinné hodiny. Proto ve svých pracích používají velmi mále květin nebo rostlin. Obdivuhodný je přístup mladých lidí k této práci. Předmět, spíše zájmový kroužek, má vždy dostatek zanícených posluchačů, a to jak dívek, tak i hochů. Obdivuhodná je jejich zručnost a preciznost. Materiálem se vrací do naší minulosti, ale zpracováním získává moderní vzhled. Za pozornost stojí i drátkování, ve kterém vynikají především

mladí muži. Expozice byla dotažena až do posledních detailů a po právu si zasloužila čestné uznání. Lehkost, vzdušnost a moderní vazba, to byly hlavní rysy kompozice SOŠ, SOU, OU a U Praha 9. Pastelové barvy jarních květů, dostatek prostoru a světlo navozovaly křehkost prvních jarních dnů. První, kdo reagují na nesmělé jarní paprsky, jsou děti. Dětská pískoviště ožijí a stavitelským slohům se meze nekladou. Proto i v soutěžním boxu SOU Toužim jste se mohli setkat s dětským náradím pro budování pískových hradů. Zajímavý vypíchaný parter korespondoval s vejcem na speciálním držáku, v jehož středu byla kytice tulipánů, které spolu s fréziemi byly nosnými květinami expozice.

Jak vše dopadlo

Velmi těžko se hodnotilo. Každá práce obsahovala nové prvky, ale co bylo nejdůležitější, na všech soutěžích byla vidět snaha obstát v nerovné konkurenci (rozdílný přístup k aranžování – floristice na školách) co nejlépe. Cíl byl

V expozici poděbradské školy se usadilo hned několik motýlů
Foto Jan Řehounek

splněn. Návštěvníci obdivovali práci naší mládeže. Byl zde silný inspirační motiv a lidé si uvědomovali, že drobné maličkosti navodí krásnou jarní atmosféru. Vždy po této soutěži volám: „Neztracujte mladou generaci. Je velmi šikovná, nápaditá a svoje správné místo si jistě najde“.

Výsledky soutěže Polabský motýl

Porota odborná

1. cena: SOŠ, SOU a U Praha 9
Zuzana Bartoníčková, Lucie Zárubová,
Věra Rausová a Markéta Gutheisová
2. cena: VOŠ zahradnická a SZaŠ Mělník
3. cena: SOU, OU Liběchov

Porota novinářská

1. cena: SOU, OU Liběchov
Aneta Trojanová, Jana Bártová a Lucie Žďárská
2. cena: SOU a U Horky nad Jizerou
3. cena: SZeŠ a SOŠ Poděbrady

Porota zahradnická

1. cena: SOU, OU Liběchov
Aneta Trojanová, Jana Bártová a Lucie Žďárská
2. cena: SOU a U Horky nad Jizerou
3. cena: SOUL a U Hejnice

Odborná porota udělila čestné uznání SZeŠ a SOŠ Poděbrady za ztvárnění soutěžní expozice.

Ing. Milada Borovská
Praha

DEN ZEMĚ

v Botanické zahradě v Rakovníku

Střední zemědělská škola v Rakovníku společně s rakovnickým Domem dětí a mládeže, Muzeem T. G. M. a Odborem životního prostředí Městského úřadu Rakovník uspořádaly 22. dubna v rámci oslav Dne Země Den otevřených dveří botanické zahrady v Rakovníku.

Žáci a studenti všech škol i široká veřejnost mohli kromě prohlídky zahrady zhlédnout praktickou ukázkou řezu ovocných dřevin, seznámit se s recyklací biologického odpadu – předváděn byl štěpkovač a vermikompost, poznat místní květenu i botanický a hospodářský systém zahrady. V budově MÚ se zároveň uskutečnila vernisáž stálé expozice o přírodě Rakovníka.

Součástí programu Dne Země byl i 1. ročník Okresní ekologické olympiády pro žáky základních a středních škol. Soutěž byla zaměřena na základy ekologie, udržitelný rozvoj, životní prostředí, ochranu přírody a praktické znalosti přírody. V doprovodném programu se žáci mohli dozvědět více o přírodě Kladenska, Záchrané stanici AVES pro zraněné živočichy, o zpracování komunálního odpadu či besedovat s pracovníky Lesů ČR.

STREDNÁ POĽNOHOSPODÁRSKA ŠKOLA LUČENEC

6. ročník celoštátneho kola súťaže o mlieku

Stredná poľnohospodárska škola v Lučenci sa v dňoch 6. a 7. apríla 2005 stala dejiskom v poradí už šiesteho ročníka celoštátneho kola Súťaže o mlieku. Zúčastnilo sa ho dvanásť študentov stredných poľnohospodárskych škôl a stredných odborných učilíšť zo šiestich krajov Slovenska a dvaja zahraniční študenti z Maďarskej republiky z poľnohospodárskej školy v Gyöngyös.

Cieľom súťaže, ktorej prechádzali krajské kolá bolo preukázať teoretické vedomosti a praktické zručnosti súťažiacich v štyroch disciplínach.

Prvá časť – dojenie do kanvy, prebiehala na školskom majetku. Súťažiaci prakticky vykonávali kontrolu zdravotného stavu vemena a hygienu vemena, potom prebiehal proces dojenia a dodávania. Hodnotiacia komisia sledovala všetko čo súvisí s dojením, teda ako sa študenti pripravujú na dojenie, ako pripravujú stojisko, dojnicu, ako zvládnu proces dojenia.

V druhej časti súťaže žiaci na základe degustačných skúšok ochutnávali a vizuálne posudzovali rôzne druhy mlieka a smotán a hodnotili kvalitu mlieka.

V tretej časti súťaže sa robil rozbor mlieka na tukovosť, kyslosť a zdravotnú nezávadnosť.

Štvrtá časť súťaže prebiehala na druhý deň, komisia overovala teoretické vedomosti súťažiacich formou písomného testu. Test bol zostavený z tridsiatich otázok, ktoré dokonale preverili ich vedomosti.

Na celý priebeh súťaže dozerala rozhodcovská komisia pod vedením Ing. Karola Heriana, CSc., podľa organizačného poriadku a členovia štyroch dielčích komisií.

Prvé miesto zo súťaže a **vítazkou celoštátneho kola** súťaže sa stala **Adriana Osová**, žiačka domácej SPOŠ Lučenec. Súťažiaci zo Zvolena **Jozef Kučera** skončil na **druhom mieste** a **tretí** bol žiak SPOŠ z Kežmarku **Marek Benč**.

Súťaž bola dobre organizačne zabezpečená a ukázala, že študenti majú veľmi dobré vedomosti a zručnosti v tejto oblasti.

Podakovanie patrí aj sponzorom súťaže: Agroinštitút Nitra, Limagrain Slovensko s. r. o., Odborový zväz pracovníkov poľnohospodárstva na Slovensku, Levické mliekárne a. s., Gemerská mliekareň, PD Rapovce, RD Buzitka, Kalinovčan – poľ. družstvo Kalinovo, Belar a. s., Lučenec.

Ing. Daniela Fazekašová
vedúca praxe, SPOŠ Lučenec

STUDENTSKÁ ODBORNÁ ČINNOST

Ve čtvrtek 31. 3. 2005 proběhla na opočenském učilišti školní přehlídka prací Studentské odborné činnosti. SOČ je dobrovolná zájmová činnost žáků, jejímž výsledkem je vypracovaná samostatná práce nebo učební pomůcka. Posláním této činnosti je rozvoj a podpora odborných zájmů studentů, prohlubování a rozšiřování jejich vědomostí a zkušeností. Práce se následně obhajují před odbornou porotou.

Velice zajímavou byla práce Evy Nepovímové a Jany Jiruškové týkající se odhadu věku koní podle stavu zubů.

Děvčata při práci v Bohuslavicích

Žákyně 2. ročníku oboru Farmář vytvořily názornou učební pomůcku skládající se z modelů zubů a z prezentace na CD. Prezentace obsahovala fotografie zubů koní ze stáje ZEPO Bohuslavice a názorně spojovala teoretické poznatky s praxí. Odhad věku koní je založen na postupné výměně mléčných řezáků za trvalé, na jejich obrušování, sklonu zubů a tvaru třecích ploch.

Monika Petrovová a Štěpánka Červinková, žákyně 2. ročníku oboru Květinářské práce – květinářské a aranžérské práce, představily model zahradnického podniku. Děvčata jednoduchým, ale názorným způsobem vyrobila model zahradnictví pana Hájka v Českém Meziříčí, kde probíhá praxe žáků zahradnických oborů. Model byl doplněn popisem včetně fotografické dokumentace skleníků i jejich vnitřního vybavení.

Obhajobě přihlíželi žáci, kteří se zapojili do diskuse. Odbornou porotu tvořili ředitel školy Mgr. Alexander spolu se zástupcem Mgr. Horákem, přítomny byly mistrové odborného výcviku paní Hájková a paní Hyjánková. Komisi se práce líbily a obě práce doporučily do oblastní přehlídky SOČ (15. 4. 2005) v Rychnově nad Kněžnou.

Ing. Jiří Mlateček
SOU a OU Opočno

MISTROVSTVÍ REPUBLIKY STŘEDNÍCH ŠKOL VE FOTBALU

Ve dnech 21. – 23. března 2005 pořádalo, pod záštitou Asociace školních sportovních klubů a patronací města Podbořany, Střední odborné učiliště a Odborné učiliště Podbořany Mistrovství republiky středních škol ve fotbalu. V pondělních odpoledních hodinách se do pořádající školy sjelo šest mužstev, která si vybojovala účast v postupových kolech. Do skupiny „A“ byly vylosovány: ISŠT Most-Velebudice, SOŠ a SOU Ostrava a GIO Semily. Do skupiny „B“ pak SOU dopravní a technické České Budějovice, OA ELDO Brno a SOUz a OU Podbořany, které pro všechny účastníky zajišťovalo ubytování a stravování.

V úterý se přesunula všechna družstva do fotbalového areálu FK Chmel Blšany. Závěrečný turnaj slavnostně zahájil člen Rady Ústeckého kraje Ing. Pavel Kouda, ředitel podbořanského učiliště PaedDr. Ladislav Grössl, dr. Petr Vykoukal z MŠMT ČR a metodik AŠSK dr. Ladi-

slav Petera, CSc. Z celodenního klání ve skupinách vzešlo toto pořadí: skupina „A“ 1. SOŠ a SOU Ostrava, 2. ISŠT Most-Velebudice, 3. GIO Semily. Skupina „B“ 1. SOUz a OU Podbořany, 2. OA ELDO Brno, 3. SOU České Budějovice.

Středeční dopoledne zahájily semifinálové zápasy, ve kterých Ostrava porazila Brno 2 : 0 a Podbořany Most 3 : 0. V utkání o páté místo zvítězily České Budějovice 4 : 0 nad družstvem ze Semil. V boji o třetí místo porazilo Brno Most v poměru 2 : 0. Vyvrcholením celého turnaje bylo finálové utkání mezi družstvy Podbořan a Ostravy, které v normální hrací době skončilo nerozhodně 1 : 1 a o vítězství Ostravy rozhodla až osmá série pokutových kopů. Toto družstvo také bude reprezentovat ČR na Světovém poháru v Dánsku a nahradí tak podbořanské učiliště, které se účastnilo posledního šampionátu v čínské Šanghaji.

Akce, která měla vysokou společenskou i sportovní úroveň, byla zakončena za přítomnosti řady hostů slavnostním vyhodnocením. Nejdříve byly oceněny diplomem a věcnými cenami individuální výkony, a to: nejlepší brankář Jakub Eliáš z týmu SOŠ a SOU Ostrava, nejlepší střelec Ondřej Uhlíř z týmu SOUz a OU Podbořany a nejlepší hráč Jaroslav Horský z ISŠT Most-Velebudice. Dále pokračovalo předání diplomů, medailí, pohárů, účastnických listů a dalších věcných cen jednotlivým týmům podle dosaženého pořadí. Ceny jednotlivcům i družstvům předával hejtman Ústeckého kraje Ing. Jiří Šulc, prezident AŠSK Mgr. Václav Lešanovský, starosta města Podbořany Ing. Josef Čerňanský, místopředseda ČSSD Ing. Martin Starec, Ing. Jaroslav Froulík z MŠMT ČR, Ing. Josef Kaše z Ústavu zemědělských a potravinářských informací a ředitel pořádající školy PaedDr. Ladislav Grössl, který ve své závěrečné řeči poděkoval všem hostům a sponzorům za přispění k vysoké úrovni celé akce. Oficiální ukončení a poděkování všem organizátorům za uspořádání této zdařilé sportovní a společenské události přednesl prezident AŠSK Mgr. Václav Lešanovský.

Bližší informace a fotodokumentaci je možné nalézt na [www stránkách SOUz a OU Podbořany](http://www.sou.podborany.cz)

www.sou.podborany.cz

Ing. Jiří Drápal
SOUz a OU Podbořany

PŘEDSTAVUJEME

Střední odborné učiliště zemědělské a odborné učiliště Podbořany

Podbořany se nacházejí v jižní části Ústeckého kraje. Zemědělské učňovské školství má v Podbořanech dlouholeté trvání, první zemědělská učňovská škola zahájila výuku již v roce 1947.

Současný moderní areál byl otevřen v září 1985 a dnes patří mezi nejvybavenější komplex, které zemědělské učňovské školství má. Kromě školní budovy, tělocvičny s posilovnou a učebny autotrenažérů, má stravovací pavilon, domov mládeže s pokoji hotelového typu (180 míst), areál dílen pro odborný výcvik (montážní haly, svářečská škola, velký park zemědělské mechanizace a vozidel). Pro výuku nezemědělských oborů je škola vybavena moderní cvičnou kuchyní, dílnou šití, písárnami, počítačovými učebnami s přístupem na internet.

Škola nabízí velké množství oborů

Střední odborné učiliště: automechanik, krejčí, opravář zemědělských strojů, instalatér, mechanik elektrotechnických zařízení, farmář, kuchař-číšník, prodavač-prodávčka,

zámečník-zámečnice; **odborné učiliště:** šití oděvů, malířské, lakýrnické a natěračské práce, farmářské práce, opravářské práce, prodavačské práce; **studijní obory s maturitou:** mechanik strojů a zařízení, číšník-servírka, kuchař-kuchařka, mechanizace a služby; **nástavbové studium:** podnikání. (Zajímavostí např. u učebního oboru opravář zemědělských strojů je možnost získání odbornosti na údržbu trávníků pro sportovní a kulturní činnost s certifikátem a možností zaměstnání jako správce hřišť.)

Některé aktivity

Škola spolupracuje od r. 1997 s partnerskou školou v Německu. Jedenkrát ročně jezdí na výměny skupiny žáků učebního oboru kuchař-číšník a získávají tak nové zkušenosti – jazykové i praktické – pro studovaný obor. Podbořanskou školu zase navštívili němečtí žáci.

V rámci projektu VOTEC se realizuje „projekt mobility“ programu Leonardo da Vinci II. Na partnerské škole v belgickém Poperinge se seznamovalo osm zaměstnanců školy

s metodami práce v zahraničí, které následně uplatnili ve své každodenní práci. Zároveň vytipovali vhodná pracoviště v belgických závodech či farmách pro dlouhodobější stáž žáků.

Škola poskytuje přes 50 zájmových kroužků – sportovní, umělecké, vzdělávací. Z méně tradičních sportů je to např. squash, kulturistika i jízda na koních v příjemném prostředí zámeckého parku v Krásném Dvoře. V útvarech zájmové umělecké činnosti rozvíjejí žáci svoje dovednosti rovněž v kroužku estetické tvorby, v aranžérském, v kroužku šití, v tanečním, v hudebních oborech. V nabídce nás zaujaly zájmové vzdělávací kroužky, které jsou zaměřeny na rozšíření znalostí získaných při výuce – např. kroužky daňové evidence a účetnictví, hospodářské korespondence, cvičení z chemie, klub přátel zeměpisu, anglická konverzace, doučování z matematiky a fyziky, příprava k maturitě.

Řada kroužků je zaměřena přímo na konkrétní obor a umožňuje po složení zkoušek získat i platné certifikáty, které mohou žáci uplatnit ve své budoucí praxi. Jsou to kroužky: gastronomický, studená kuchyně, šejkr-klub, sommeliérský... Vybrat si mohou i z kroužků netradičních – např. soutěžní orbu, klub přátel automobilu, zdravý životní styl, etikoterapii, kroužek komunikačních dovedností.

Zvláštností a slávou školy je fotbalová škola založená v SOU Podbořany v r. 1997. Učiliště společně s FK Chmel Blšany nabízí talentovaným chlapcům možnost získat výuční list ve zvoleném učebním oboru nebo v čtyřletém maturitním studiu a zároveň se po celou dobu studia aktivně věnovat kopané.

Prohlídka školního areálu

Procházíme školní prostory, pestrost učebních a studijních oborů obohacuje chod školy. Hned v jídelně spolužáci obslouží strážníky jako v restauraci, učebnímu oboru prodavač pomáhá malá školní prodejna. Prohlížíme odborné učebny: počítačové učebny, učebny pro předmět informační a komunikační technologie – nově se tu budovala školní síť (větev pro žáky, pro ekonomický úsek, pro učitele). Peníze z rekvalifikačních kurzů, z projektů používají na průběžnou obnovu a vybavení počítačových učeben. Učební pomůcky a vybavení učeben získávají i v rámci různých spoluprací s firmami.

Dozvídáme se, že vybavení učebnicemi může být problém. Žáci si učebnice kupují sami, sociálně slabým je půjčují. Výběr dobře zvažují. Velmi se jim osvědčilo předat seznam učebnic rodičům hned při přijímacích pohovorech. Žáci jsou tak vybavení, než přijdou do školy.

Zaujala nás nástěnka, u které jsme se zastavili. Naše průvodkyně nám vyprávěla o spolupráci s domovem důchodců v Podbořanech, kde „jejich děti“ zajišťují spoustu akcí – Vánoce, Velikonoce, maškarní bál na svátek čarodějnic, berou si patronát nad vozíkáři. Péče o seniory velmi mladé generaci pomůže. Považují to za největší pedagogický úspěch – takový vztah, jako mají mladí lidé k vozíkářům, to se nevidí! Jsou na to pyšní.

Spolupracují s dalšími školami ve vzájemné nabídce odborných učeben. Prohlédli jsme si výborně vybavenou „učebničku“ pro kuchaře-číšníky s moderním barem, zařízením na flambování palačinek..., žáci se tam naučí vše včetně stolování, prostory se využívají i jinak – pro pedagogickou radu, diskotéky žáků, svátky, akce zaměstnanců.

Snaží se ve všech oborech nějak vyniknout. Ty děti, které se chtějí něco naučit a chtějí být schopné, tak mají plnou šanci. Záleží jen na jejich pili, jak se zapojí. Nabízí všem velké množství různých kurzů, kterými si rozšíří kvalifikaci, kurzy vedou profesionálně s mezinárodním certifikátem. Žáci po absolvování dostanou osvědčení, které mohou uplatnit ve svém budoucím zaměstnání. Mají možnost jezdit do zahraničí na odborné praxe. Např. podbořanští barmani, kuchaři jsou velmi úspěšní i na soutěžích.

Za prohlídku stojí i školní dílny. Žáci provádějí normální zakázky. Např. učební obor instalatér se učí 4. rok. V dílnách se naučí základ, praxi mají u firem, kde si osvojí jednání se zákazníky, naučí se zodpovědnosti. To škola považuje za velmi důležité, protože některé technické dílčí věci se žáci doučí kdykoliv. Situace se zlepšila. Podle učitele odborného výcviku mají už dnes firmy o žáky zájem, vyhlíží si šikovné. Na školu přicházejí více kluci, kteří mají o řemeslo zájem. To se dědí se v rodině, mají firmu, je to pro ně nejlepší motivace a k řemeslu mají úplně jiný přístup. Práce je dnes mnohem náročnější... U firem je to baví a oni je i finančně motivují. Žákům vycházejí vstříc, když chtějí na praxi do rodinné firmy nebo v místě bydliště. Zájem o obor je větší, než může škola přijmout.

Prohlédnout si celý školní areál stojí za to. Ať už je to učebna řízení, cvičná kuchyň nebo montážní haly. Než se vám podaří školu navštívit, prohlédněte si dobře připravené webové stránky školy

www.sou.podbořany.cz

Mimo jiné si přečtete: „Cílem studia na našem učilišti není pouze dosažení odborných znalostí a dovedností v jednotlivých studijních oborech, ale v neposlední řadě získání obecných vědomostí, dovedností a postojů.“ A to se v Podbořanech daří!

akr

KAPITOLY Z PEDAGOGICKÉ PRAXE

Textová studijní opora pro studující učitelství pro střední zemědělské, lesnické a příbuzné obory

Vydala: Katedra pedagogiky ČZU v Praze

ISBN 80-213-1178-9

Autoři: PhDr. Radmila Dytrtová, CSc.

PaedDr. Anna Sandanusová

Kapitoly z pedagogické praxe je studijní text určený zejména studentům učitelství odborných předmětů a biologie. Do uvedené publikace mohou nahlédnout i cviční učitelé, kteří vedou adepty učitelství na pedagogické praxi na cvičných nebo fakultních školách. Ukázky příprav na vyučování, aplikovaných metod aj. jsou vázány obsahově na biologii a zemědělské obory. Tento studijní text však poskytuje obecná poučení o práci učitele i ostatním adeptům učitelství z dalších oborů.

Obsahem studijního textu jsou informace o tom, jak řídit svou činnost i činnost žáků v rámci pedagogické praxe. Je zaměřen na dvě procesuální stránky pedagogické praxe

- na hospitační činnost (náslechy) ukázkových vyučovacích hodin
- na přípravu vlastního výstupu.

Předložený studijní text postihuje současný stav modernizace školství – tj. existenci rámcových vzdělávacích programů a tvorbu vzdělávacích programů školních, stanovení vzdělávacích cílů v podobě kompetencí apod., reaguje na potřebu aktivizace žáků při vyučování ukázkami aplikace aktivizačních metod výuky jako problémového a programovaného vyučování, pokusů, rozhovoru, práce s učebnicí aj. Seznamuje se zásadami tvorby školních projektů a možnostmi zařazování organizačních forem vyučování jako odborná exkurze, naučná stezka a další. Závěrečná část studijního textu je věnována programovému vyučování, tvorbě programů a spoluautoři Dytrtová, J. a Jakl, M. v této části zpracovali informace o databázích a jejich využití ve výuce.

Text vznikl v rámci mezinárodní spolupráce univerzit a měl by být na nich využíván. Z tohoto důvodu jsou některé kapitoly psány česky a některé slovensky. V rámci jednotlivých kapitol studijního textu jsou zařazovány úlohy, které je možné plnit na seminářích z pedagogické praxe nebo je řešit v rámci sebevzdělávání a konzultovat jejich řešení s autorkami studijního textu na e-mailové adrese.

Z recenzního posudku publikace uvádíme

Učebný text „Kapitoly z pedagogické praxe“ je obsahově viazaný na poľnohospodárske a biologické odbory a bude slúžiť predovšetkým študentom učiteľského zamerania. Modernizácia vzdelávacích programov orientovaná na samostatnosť, kreativitu či humanizáciu výučby predpokladá vyberať adekvátne vyučovacie metódy.

Na prvom mieste sa stretávame s prípravou a realizáciou hospitácie. Ide o prvý kontakt študenta s vyučovacím procesom a predložený text mu dáva úplný návod na čo všetko sa už pri prvých náčuvoch má sústrediť. Napokon o tom svedčí aj podrobný hospitačný záznam.

V ďalšom texte sú prezentované aplikácie niektorých štatistických metód pre diagnostické účely, ako aj rôzne organizačné formy vyučovania. Akcent sa prikladá na praktické metódy, laboratórne práce, odborné exkurzie a využívanie či tvorbu náučných chodníkov.

Nasledujú ukážky prípravy učiteľa na výučbu odborných predmetov z biologických disciplín, programované vyučovanie a napokon využitie databázových systémov a informačných technológií vo vyučovacom procese.

Všetky prezentované tradičné interakčné formy výučby sú spracované na dobrej úrovni, a tak môžu bezprostredne slúžiť svojmu poslaniu. Bohaté praktické skúsenosti autoriek s vyučovaním odborných predmetov ako aj ich hlboké znalosti teórie vyučovania, sa plne podpísali na spracovaní predloženého textu.

Doc. Ing. Alojz Marenčík, CSc.
UKF Nitra

NABÍDKA VYŠŠÍCH ODBORNÝCH ŠKOL

1. Vyšší odborná škola a Střední zemědělská škola BENEŠOV
web.telecom.cz/vos_szes
2. Národohospodářská vyšší odborná škola, Vyšší zdravotnická škola, Střední odborná škola a Střední odborné učiliště BOSKOVICE
www.bosnet.cz/nhskola
3. Vyšší odborná škola a Střední odborná škola BŘEZNICE
www.sbrez.cz
4. Vyšší odborná škola, Střední zemědělská škola a Střední odborné učiliště opravárenské BYSTRICE nad Pernštejnem
www.szesby.cz
5. Střední průmyslová škola a Vyšší odborná škola potravinářské technologie BZENEC
www.sps-bzenec.cz
6. Vyšší odborná škola, Obchodní akademie a Střední zdravotnická škola DOMAŽLICE
www.oadamazlice.cz
7. Vyšší odborná škola rozvoje venkova a Střední zemědělská škola HOŘICE
www.szes-horice.cz
8. Vyšší odborná škola, Střední zemědělská škola a Střední odborné učiliště CHRUDIM
www.szes.chrudim.cz
9. Vyšší odborná škola a Střední zemědělská škola KOSTELEČ nad Orlicí
www.szeskostelec.cz
10. Vyšší odborná škola potravinářská a Střední průmyslová škola mlékárenská KROMĚŘÍŽ
www.vospaspsm.cz
11. Vyšší odborná škola a Střední odborná škola technická LITOMYŠL
www.szes.lit.cz
12. Vyšší odborná škola zahradnická a Střední zahradnická škola MĚLNÍK
www.zas-me.cz
13. Vyšší odborná škola lesnická a Střední lesnická škola Bedřicha Schwarzenberga PÍSEK
www.lespi.cz
14. Vyšší odborná škola a Střední odborná škola ROUDNICE nad Labem
www.vosasos.cz
15. Vyšší odborná škola a Střední zemědělská škola TÁBOR
www.szes.tabor.cz
16. Střední lesnická škola a Vyšší odborná škola lesnická TRUTNOV
www.slstrutnov.cz
17. Střední rybářská škola a Vyšší odborná škola vodního hospodářství a ekologie VODNANY
www.srs-vodnany.cz

ÚSPĚŠNÝ KURZ

Ve dnech 1. a 2. dubna 2005 se uskutečnil v rámci Podkovářských dnů ve Středním odborném učilišti Jaroměř osmý běh dalšího odborného vzdělávání pracovníků v oboru Kovář a podkovář. Dvoudenní akci s mezinárodní účastí absolvovalo 90 osob z různých míst Čech, Moravy a Slezska.

Podkovávání koní spolu s úpravou paznehtů patří od nepaměti k odborným činnostem, které vyžadují speciální dovednosti a tedy i přípravu k jejich výkonu. První doklady o podkovávání koní na našem území představují skrovné nálezy podkov z doby keltského a později z raně slovanského osídlení. Nálezů z pozdějších dob sice přibývá, avšak stále jsou vzácné, neboť **železo bylo vždy ceněným kovem** – ztracené podkovy se schovávaly a kováři je skováním zpracovávali na polotovary k novému použití. A tak dodnes

zůstala podkova symbolem cenného nálezu přinášejícího štěstí. V průběhu let se postupně vyčleňovaly speciální dovednosti související s podkováváním koní, které daly vzniknout **samostatnému oboru Podkovářství.**

Podkovář nebyl a ani není „nižší kovář“ nebo někdo „pod kovářem“, ale specializovaný **odborník kompetentní k podkovávání koní.** Vlastní podkování, které ovšem nebylo určeno výhradně koním, ale užívalo se, i když výjimečně,

např. i u skotu či oslů, nespočívá pouze, jak se mnohdy mylně domníváme, ve zhotovení podkovy a jejího přibití na kopyto. Skutečnou podstatou je **ošetření a ortopedická úprava kopyta**, tedy činnost související s péčí o kopyta a pohodou zvířat. Proto později, v době hromadného nasazení koní v dopravě a armádě, podkováři stále častěji spolupracovali se specializovanými odborníky z oblasti veterinární medicíny. A ani dnes, v době vysokých cen závodních koní, není podkovářská činnost myslitelná bez spolupráce s veterinárním lékařem.

Proto není divu, že k výkonu podkovářství bylo nakonec nutné nejen vyučení (např. v oboru Kovář a podkovář) a jistá minimální praxe, ale také **vykonání podkovářské zkoušky**. V současné době, kdy podkováři stále častěji využívají průmyslově zhotovené podkovy, a to jak klasické ze železa, tak nové z umělých hmot a dalších materiálů, a kdy zřetelněji vyvstává právě ta stránka jejich řemesla, která souvisí s ošetřováním a ortopedickou úpravou kopyt, jeví se **celoživotní odborné vzdělávání jako další nutná podmínka k výkonu této profese**.

Podkovářské dny jsou, jako forma dalšího odborného vzdělávání podkovářů, neodmyslitelnou součástí vzdělávacích aktivit SOU Jaroměř, které tak poskytuje v této oblasti odborné přípravy komplexní služby. Spolupředatelé této významné odborné vzdělávací akce jsou Ústav zemědělských a potravinářských informací, Společenstvo uměleckých kovářů a zámečníků a kovářů-podkovářů Čech, Moravy a Slezska, Česko-německé sdružení podkovářů, Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru a Královéhradecký kraj.

Během obou dnů se uskutečnila přednáška na téma „Péče o hříbata z hlediska podkováře“, praktická posouzení, úpravy a podkování kopyt hříbat, přednáška s praktickými ukázkami na téma „Těsná kopyta“, prezentace prstu končetiny z pohledu veterináře, podkování kopyt s použitím

prostředků LUVEX, ukázkové vykování podkovy, diskuse k daným tématům, beseda o cestování, o koních a podkovávání (Daniel Hála) i řada soutěží. Vystoupili a svou práci předvedli například kovář Alex Bernd z Lipska, Josef Luber, šéf holandské firmy na výrobu plastových podložek, podkováři z Polska či MVDr. Rostislav Hyksa. Lví podíl na vysoké odborné úrovni mluveného slova měl Manfréd Schmidt, kovář-podkovář a předseda Česko-německého sdružení podkovářů, který neúnavně po celé dva dny zajišťoval tlumočení z německého jazyka.

Vzdělávací akce navíc zprostředkovala pro školu i řadu významných jednání s pracovníky krajské samosprávy a školských orgánů, jako např. s Ing. Zdeňkem Krausem, členem Rady Královéhradeckého kraje odpovědného za školství a kulturu, s Ing. Evou Stehlíkovou, vedoucí odboru školství mládeže a tělovýchovy a Ing. Václavem Jarkovským, ekonomem tohoto odboru Krajského úřadu, nebo Ing. Hanou Rubáčkovou, ředitelkou Střední odborné školy veterinární a Gymnázia v Hradci Králové a současně zástupkyní Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru. Navíc účast redaktorů deníku *Bohemia*, časopisu *Zemědělec* a České televize zprostředkovala škole i širší reklamu.

Ing. Šimon Vondruška
ÚZPI

KOVÁŘSKÉ AKCE

Podrobný kalendář zajímavých aktivit jsme uveřejnili v předchozím dubnovém čísle *Zemědělské školy*.

Pokud se chcete dozvědět více i o programu Společenstva uměleckých kovářů a zámečníků a kovářů-podkovářů Čech, Moravy a Slezska, podívejte se na webové stránky

<http://www.kovari.sky.cz>

ADOLF EXNER

Speciální továrna patentních strojů na čištění obilí a jiných hospodářských semen

Kolem r. 1890 brandýský měšťan Adolf Exner, vyučený sklenář, v chudých poměrech postavil malou dílnu, ve které se pokoušel o mnohé technické vynálezy. Mezi jinými také o zdokonalení tehdejších čistících mlýnků na obilí. Jako u většiny průmyslových závodů byl vznik této továrny nepodstatný a náhodný.

Se dvěma dělníky začal zpravovat drobnější zemědělské stroje a zařízení. V průběhu oprav zjistil, že tehdejší fukary nevyhovují svojí konstrukcí pracovním podmínkám, a proto zhotovil pro svou potřebu vlastní mlýnek na čištění obilí, přičemž odstranil vady stávajících čistících strojů. Po mnoha pokusech zjistil, že je mnohem účinnější hnát proud vzduchu od spodu do horních sít mlýnku než jej hnát rovnoběžně se sítí. Čistící efekt se mu podařil do té míry, že byl mnohými zkušenými rolníky pobízen k výrobě dalších kusů.

Na základě tohoto zjištění začal podomácku vyrábět čistící mlýnky nového systému, které šly v blízkém okolí dobře na odbyt. Výrobu mlýnku si dal patentovat a stal se výrobcem mlýnků na čištění obilí. Tak se stalo, že speciální továrna patentních strojů Adolfa Exnera na čištění obilí a jiných hospodářských semen byla r. 1890 založena. Poptávka byla značná, takže musel pro výrobu přijmout další pracovníky, truhláře a výrobu rozšířit.

Exnerovy mlýnky doznaly během let značných úprav. Původní konstrukce byla několikrát měněna, až se konečně ustálila na dvou rozdělených vzdušných prouděch. Vrchní proud vzduchu zbavoval obilí plev a lehkých příměsí, spodní proud pak spolu se sítí obilí a semena třídil. Adolf Exner své čistící mlýnky vystavoval na různých výstavách, kde získával nejen zájem a uznání rolníků, ale byl vyznamenán i četnými medailemi. Za všechna uvádím vyznamenání z r. 1895 první cenou, čestný diplom s právem ražení zlaté medaile v Chrudimi.

Vyšším objemem výroby a odbytem Adolf Exner svoji továrnu stále rozšiřoval a modernizoval. V r. 1896 byl podnik rozšířen natolik, že jej Exner přeložil do větších prostor. O rok později byly do továrny zavedeny obráběcí stroje s parním pohonem o výkonu deseti koňských sil. R. 1910 tvořily továrnu již i dílny, sklad a 50 dělníků vyrábělo sedm druhů mlýnků různých velikostí, výkonu, potřeb a účelu.

Takto továrna vyráběla 13 000 kusů strojů ročně s vývozem do Čech, Moravy, Slezska, Dolního a Horního Rakouska, Haliče, Bukoviny, Uher, Chorvatska, Rumunska, Ruska a Bulharska.

Adolf Exner byl bezdětný a neměl přímé dědice, proto se zřejmě rozhodl v r. 1910 svůj závod prodat. Nabídl jej Josefu Kaubovi, majiteli továrny na zemědělské stroje v Domažlicích, který byl největším odběratelem čistících mlýnků (po jistou dobu byl jeho druhým předmětem podnikání i obchod se střížním zbožím, nitěmi, punčochami, kartounem, hotovými košilemi, bavlněným zbožím, dále prodejem šicích strojů, telefonních zvonků, obstarávání strojních správek, atp.) Čistící mlýnky se dobře prodávaly, vyvážely se do řady evropských zemí a počet zaměstnanců stále vzrůstal. Před první světovou válkou zde bylo zaměstnáno téměř 90 lidí. Závod přestál dobře i tuto válku, měl zásoby materiálu a mohl tedy, i když se sníženým počtem dělníků, stále vyrábět. Výroba mlýnku s ochrannou známkou „Originál Exner“ se udržela i v meziválečném období. Skončila až v r. 1948 po znárodnění firmy Josef Kaub v Domažlicích. V únoru r. 1949 byly do Domažlic odvezeny poslední zbytky zařízení, materiálu a objekt převzala v národní správě firma Hynek Gottwald.

Za dlouhou dobu existence továrny bylo vyrobeno na 70 000 kusů čistících mlýnků, z toho původní majitel Adolf Exner vyrobil 20 000 kusů.

Ing. Petr Novák, CSc.
MZe ČR

ALOIS TICHÝ

„Dnes, máje již i dlouholeté zkušenosti i na škole vysoké, musím doznati, že tehdejší škola přerovská se přibližovala v mnohém škole vysoké. Byla to na prvním místě jistá volnost posluchačů v mimoškolním životě, která měla rozhodně veliký vliv na jejich pozdější působení praktické. Byly to dále do jisté míry volné přednášky, které každý profesor mohl konati svobodně, ovšem v duchu rámcové učebné osnovy, byly to t.zv. 'rozmluvy', jakési povinné valné hromady posluchačů II. a III. ročníku (tehdy byly jen tři ročníky), na nichž si posluchači přednášeli, své přednášky kritisovali pod vedením profesora, vyslaného ředitelem.

Ale při té jisté volnosti byla také řádná kázeň školní, které se však každý rád a samozřejmě podroboval. V tomto systému přerovské střední hospodářské školy jsem vypožadoval záhy onen talisman, který dával tak často absolventům vynikati v jejich praktickém působení. Byla to na pohled výchova volná, ale ve skutečnosti pěstování zodpovědných charakterů, vedení k osobní zodpovědnosti... Naši absolventi se dobře uplatňovali v životě, to je konec konců nejlepší odměnou každého učitele. Nejen v profesorech, ale i v absolventech leží budoucnost a tvoří se tradice každé školy...“

Ing. dr. A. Tichý, řádný profesor nižší a vyšší geodézie lesnického odboru VŠZ v Brně, 1935

Střední zemědělské školy dávaly schopným šanci odborného růstu, takže s nejedním členem jejich pedagogických sborů se později setkáváme v čele nejrozličnějších odborných institucí, nebo za katedrou vysokých škol. Je to i případ profesora Tichého.

Narodil se 1. června 1879 v Hrubčicích u Prostějova na Hané. Po maturitě na zemské vyšší reálce v Prostějově studoval v letech 1899–1905 stavební inženýrství na vysoké škole technické v Brně, přičemž absolvoval tamní učební běh zeměměřičů. A právě s geodézií spojuje svůj další profesní osud. Krátce působí jako asistent této katedry na „své“ Alma mater, 14 let jako středoškolský učitel (později profesor) předmětů „matematicko-technických“, aby po té desítky let působil jako pedagog vysokoškolský.

„Nebyl jsem ani celkem půl roku po II. státní zkoušce stavebně-inženýrské na České technice v Brně, když jsem jako asistent geodesie obdržel místo skutečného učitele na tehdejší Zemské střední hospodářské škole v Přerově (1. 4. 1906)“ – vzpomíná v r. 1935. V Přerově tedy začínal, jak bylo obvyklé, jako „učitel provizorní“, ale hned jako „skutečný učitel“. Byl, jak říká, „vládně uvítán nejen nezapomenutelným ředitelem Adamcem, nýbrž i přijat s upřímnou kolegiální celým profesorským sborem...“ 1. března 1907 se podrobil státní zkoušce zeměměřičské, rok nato dosáhl titulu doktora technických věd. Za další rok získal úřední oprávnění civilního geometra.

Po dobu trvání první světové války konal vojenskou službu, nejdéle jako „divisní triangulátor na frontě sočské a piávké, ke konci války pak jako učitel geodézie při velitelství válečného vyměřování na Vojenském zeměpisném ústavu ve Vídni“.

V roce 1920 se stává jedním z členů prvního pedagogického sboru lesnického odboru Vysoké školy zemědělské v Brně, nejdříve jako honorovaný docent, po roce jako mimořádný profesor a od 1. 1. 1927 jako řádný profesor nižší a vyšší geodézie. O jeho postavení svědčí mimo jiné, že byl opakovaně volen do nejvyšších akademických funkcí: dvakrát byl děkanem lesnické fakulty (1923–24, 1931–32), čtyřikrát proděkanem (1924–25, 1932–34, 1945–46, 1946–47), jednou rektorem (1935–36), jednou prorektorem (1936–37). Zemřel 31. ledna 1958 ve věku nedožitých 79 let.

Jan Filipický, absolvent „Přerova“ v r. 1907, zažil jako student pedagogické začátky profesora Tichého. V r. 1925, kdy sám měl za sebou již řadu let učitelské praxe, ho ve svých vzpomínkách charakterizuje jako „výborného, úžasné pilného a svědomitého učitele“. To byla deviza, která platila jak u žáků, tak u kolegů i představených. Úroveň středoškolské výuky svých hlavních předmětů ovlivňoval v širším měřítku i v době, kdy už dávno nebyl středoškolským pedagogem. Jeho učebnice Praktická geometrie hospodářská, Základy trigonometrie a Hospodářské stavitelství, které psal v r. 1912, jsou uváděny v „seznamu učebních knih“ vyšších hospodářských škol do konce třicátých let. Již v této době publikoval také řadu populárních článků, které prezentovaly předmět jeho odborného zájmu ve vztahu k zemědělství a venkovu.

Od nástupu do Přerova spravoval meteorologickou stanicí I. řádu. Svá denní pozorování předával telegrafickou cestou „c. k. ústřednímu ústavu pro meteorologii a geodynamiku ve Vídni“. Zároveň je zpracovával pro potřeby výuky i pro informaci ostatních zájemců. Jeho grafy „Průběh prvků atmosférických v Přerově“ či „Průběh počasí v Přerově“ byly nejednou ceněným výstavním exponátem.

CONTENTS

Samozřejmou povinností byla pro něho i přednášková činnost. Zaměřoval se zejména na tehdy aktuální problematiku scelování pozemků. „Jádrem“ jeho přednášek byly nejen výhody scelování („zisk na čase a snadné použití strojů v největším rozsahu, soustředění dělnictva, snadný dozor...“), ale i problémy („jak možno za dnešního neutěšeného stavu hranic pozemkových provést řádné a trvalé ohraničení parcel, vedle úpravy tvaru“). Aktivně se podílel, jako snad všichni pedagogové této školy, také na práci hospodářského spolku kojetínsko-přerovského.

Zanechal po sobě řadu významných měření. Vysoko byl ceněn zvláště jeho podíl na polohopisném plánu města Přerova a na revizi polohopisného plánu Prostějova. Provedl rovněž četné úpravy hospodářských pozemků v hanáckých obcích: Klopotovcích, v Kladnících, Velkém Újezdě, Drahotuších, Lověšicích, Bochoři, Věžkách a v Podolí. Působil v této oblasti i jako soudní znalec.

Jeho vysokoškolské působení zhodnotí jiní. Připomeňme jen slova prof. G. Artnera (1939), který mj. obdivuje jeho všestrannost: pracoval teoreticky i prakticky ve všech oborech geodézie nižší a vyšší, částečně i ve sférické astronomii a hlavně ve fotogrametrii. Od základů vybudoval katedru geodézie, zasloužil se o to, že od r. 1924 byla na odboru lesního inženýrství přednášena fotogrametrie jako samostatná disciplína. Z jeho popudu byla také v r. 1926 zřízena při škole Státní výzkumná stanice lesnické geodézie a fotogrametrie, již byl přednostou a provedl v letech 1926–27 první soustavné letecké fotografování adamovských lesů...

Během vysokoškolského působení rozhojnil profesor Tichý podstatně i své literární dílo. Vydával pravidelné zprávy o vědecké činnosti zmíněné stanice. Publikoval několik desítek vědeckých pojednání, z nichž některé byly přeloženy do cizích jazyků (němčiny, polštiny, francouzštiny, ruštiny a španělštiny). Napsal několik odborných knižních publikací, řadu populárních článků do nejrůznějších časopisů, mnoho hesel i do Lesnického naučného slovníku... Podnikl čtyři studijní cesty do ciziny, vystoupil na pěti vědeckých sjezdech.

Je jen pochopitelné, že člověk tohoto formátu byl řádným členem České akademie zemědělské od jejího založení a řady dalších prestižních odborných institucí: Moravské přírodovědecké společnosti, Mezinárodní společnosti fotogrametrické, poradního sboru pro věci rolnického stavitelství, členem zkušební komise pro civilní techniky aj.

Ing. Josef Rozman, CSc.
Moravská Třebová

National competition of students of agricultural schools in professional theoretical and practical skills	2
Framework education programmes in the agricultural education system	3
International conference	
European approaches to development of consultancy systems	5
Computer and teacher's work	
Familiarisation with teachers' education project	9
Information Centre of the European Union	
Recent events from agriculture and education	10
Green School	
Agricultural school in Liptovský Mikuláš joins an international environmental programme	10
Joint Secondary School of Agriculture and Fisheries in Mošovce and Quality Mark	
The School's efforts to improve the quality of practical vocational training	11
Polabí Butterfly and the Spring	
Competition of horticultural schools in flower arrangement	12
Earth Day	
Ecological olympics and an open door day in the botanical garden in Rakovník	13
Secondary School of Agriculture in Lučenec	
6 th year of the national round of Milk Competition	14
Student professional activity	
School exhibition of students' works	15
Czech Republic's championship of secondary schools in football	15
We introduce	
Secondary Vocational School of Agriculture and Vocational Training Centre in Podbořany	16
Chapters from educational practice	
Publication review	18
An offer of higher vocational schools	19
Successful course	
Vocational training of workers in the line Blacksmith and Farrier	19
Adolf Exner	
History of agricultural machinery	21
Alois Tichý	
Prominent personality in agricultural education	22

ÚZPI PRAHA

47816
ISSN 0044-3875

První číslo časopisu Zemědělská škola vyšlo v r. 1936. Časopis byl nejdříve volnou přílohou měsíčníku Zemědělský pokrok, brzy ale začal vycházet samostatně. V r. 1991 jeho vydávání převzaly zemědělské školy (všech stupňů) a některé vzdělávací instituce. I po rozdělení Československa zůstává časopis společným pojítkem zemědělského školství v České republice a ve Slovenské republice.

Od školního roku 2002/2003 se dohodl dosavadní vydavatel – Sdružení zemědělských, lesnických a potravinářských škol, rybářské školy a školních hospodářství – s Ústavem zemědělských a potravinářských informací Praha o poskytnutí práva vydávat časopis a používat titul Zemědělská škola – Pôdohospodárska škola. Vydávání časopisu se tak vrací do prostorů, odkud před 66 lety vyšlo první číslo Zemědělské školy, a kde také v tehdejších „Domě Zemědělské osvěty“ sídlila redakce.

Časopis je určen pedagogickým pracovníkům i studentům, výzkumným a odborným pracovníkům, všem organizacím zabývajícím se zemědělským školstvím a vzděláváním i jednotlivcům působícím v oblasti tohoto zájmu.

**AGROINŠTITÚT
NITRA**

Kalendář

(pokračování z předchozího čísla)

5. – 6. 5. 2005 Oslava 60 let existence zemědělské školy v Lanškrounu
17. 5. 2005 Botanická soutěž se zaměřením na květinářství a sadovnictví pro žáky základních a středních škol v Botanické zahradě v Rakovníku (20. 10. 2005 – podzimní část soutěže)
18. – 21. 5. 2005 Děčínská kotva 2005 – 34. ročník mistrovství floristů ČR spolupřádá SZaŠ, SZeŠ A. E. Komerse a SOU Děčín-Libverda, založená v r. 1850
24. – 25. 6. 2005 Oslavy 120. výročí založení zemědělské školy v Rakovníku

Časopis vydávají

Ústav zemědělských a potravinářských informací, Slezská 7, 120 56 Praha 2
Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

Adresy redakcí

ÚZPI, Slezská 7, 120 56 Praha 2

tel.: 227 010 439, fax: 227 010 119, e-mail: krajickova@uzpi.cz

Redaktorka: Ing. Alena Krajíčková

Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

tel., fax: 037/791 02 24, e-mail: palenikova@agroinstitut.sk

Redaktorka: Ing. Gabriela Páleníková

www.agronavigator.cz

Časopis vychází desetkrát ročně (září – červen), cena jednoho výtisku je 15 Kč, roční předplatné 150 Kč

Objednávky časopisu zajišťuje česká redakce a slovenská redakce na svých adresách

Sazba a tisk ÚZPI Praha

Autorem ilustrace na obálce je Michaela Dytrtová

Redakční rada

Ing. Jaromír Beneš, Školní statek Opava;
PhDr. Zuzana Burdanová, MP SR Bratislava;
Ing. Igor Drobny, PhD., SZaŠ Piešťany; PhDr. Radmila Dytrtová, CSc., KP ČZU Praha; Ing. Ludmila Gočálová, MZe ČR; Ing. Zorka Husová, NÚOV Praha; Ing. Ivan Jung, CSc., Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora; Ing. Břetislav Kábele, SOŠ České Budějovice; Ing. Jan Kot, ISŠ Cheb; Ing. Ludmila Kováčiková, Agroinštitút Nitra; PhDr. Dana Linhartová, CSc., ÚHV PEF MZLU Brno; Ing. Josef Matoušek, MZe ČR; Ing. Mária Múdra, ZSŠP Rakovice; doc. Ing. Milan Slávik, CSc., KP ČZU Praha; PhDr. Pavel Sýkora, MZe ČR